Published and distributed under permit (No. 781), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ | РІК XXX. | Число 183. | Джерзи Ситі, Н. Дж., середа, 9. серпня, 1922. | VOL. XXX. | No. 183. | Jersey City, N. J., Wednesday, August 9, 1922. | THREE CENTS

ПРЕЗИДЕНТ ГАРДИНҐ ВЗИВАЄ ЗЕЛІЗНИЧИХ РОБІТНИКІВ І ВЛАСНИКІВ ЗЕЛІЗИЦЬ ДО ПОКІНЧЕННЯ СТРАЙКУ

СТРАЙКАРІ ПРОТИ ПРЕДЛОЖЕННЯ ПРЕЗИДЕНТА ГАРДИНҐА.

ВАШИНҐТОН, Д. К., 7. серпня. — Президент Гардинґ видав нині яко своє „останнє слово" поклик до страйкуючих зелізничих робітників, щоби вернулись до роботи, а до управ зелізничих компаній, щоби приняли їх назад до праці, полишаючи справу старшинства в службі до вирішення Зелізничій Раді Злучених Держав.

Провідники страйкуючих шапменів, Джуелл, Джанстон і Нунен, котрі тут були від суботи, зійшлися зараз по появі поклику президента Гардинґа на нараду з представниками трох великих зелізничих братств.

Нині вечером провідники страйкарів видали заяву, в якій осуджують поклик президента Гардинґа.

ЗАПОВІДАЮТЬ СКОРЕ ПОКІНЧЕННЄ СТРАЙКУ В КОПАЛЬНЯХ МЯГКОГО УГЛЯ

КЛІВЛЕНД, Огайо, 7. серпня. — Представники копалень, мягкого угля і страйкуючих майнерів заявили нині, що є повна надія, що ще сього тижня скінчиться страйк в копальнях мягкого угля в усьому краю.

ПРИЗНАННЄ ДЛЯ ГАРДИНҐА І ГЮСА ЗА ДОБІР АМЕРИКАНСЬКИХ ДИПЛЬОМАТІВ

ВАШИНҐТОН, Д. К., 7. серпня. — Національна Ліґа реформи громадянської служби, видала комунікат, в якому висловлює признаннє для президента Гардинґа і державного секретаря Гюса за добірне іменованнє американських амбасадорів і заграничних послів.

Ліґа каже, що теперішня адміністрація не глядить на партійну політику але іменує людий по їх заслузі. Се, каже Ліґа, виріжнює теперішнє американське правительство від попередніх, за що власне заслугує на признаннє.

ЗАСУД ЗА ФІНАНСОВІ НАДУЖИТТЯ З ЧАСУ ВІЙНИ

ВАШИНҐТОН, Д. К., 7. серпня. — Федеральний великий суд присяжних засудив нині Е. С. Морса, бувшого директора продажий в міністерстві війни і Нюйорчан Е. М. Дейвиса та А. В. Филипса за змову при продажі фабрики стрільного пороху в Джексонвил, Тенн.

СТРАЙКАРІ В ШИКАҐО ПЛАТЯТЬ ЗА СТРАЙК $600,000

ШИКАҐО, Ілл., 7. серпня. — Страйк 20,000 трамваєвої служби в Шикаґо скінчився по шести днях.

Кромі страт і невигод, які через страйк потерпіла публика, стріткарові компанії в Шикаґо понесли страту за 6 днів бездільности в сумі $1,200,000.

При угоді обі сторони, страйкарі і власники стріткових ліній погодились ту страту поділити по половині між обі сторони.

МЕКСИКО ПІДПИСУЄ УМОВУ З НЮЙОРСЬКИМИ БАНКИРАМИ У СПРАВІ ДОВГІВ

НЮ ЙОРК, Н. Й., 7. серпня. — Мексиканський міністер заграничних справ Де ля Гуерта підписав з представником міжнароднього комітету банкирів, Томасом В. Лямонтом, умову у справі сплати мексиканських довгів.

З Мексика прийшла нині вістка, що президент Мексика, Обреґон, приняв сю умову в цілости. Відтак вона буде в осени предложена мексиканському конґресови до затвердження.

ІРЛЯНДСЬКІ ПОВСТАНЦІ ПЕРЕРВАЛИ КАБЛЕВІ ПОЛУЧЕННЯ З АМЕРИКОЮ

НЮ ЙОРК, Н. Й., 7. серпня. — Телеґрафічна компанія „Комершел Кейбел Компені" оголосила, що каблеве полученнє з Ірляндією перерване.

Ірляндське революційне республіканське війско захопило стацію телеґрафічної компанії у Вотервил, в Ірляндії, і перервало каблеві получення з Америкою, Великою Британією, Францією, Німеччиною і північною Европою.

Перерва може потривати кілька тижнів.

ЛОВЛЯ ГОРІВКИ НА ВОДІ

НЮ ЙОРК, Н. Й., 7. серпня. — Вчера знова вдалось прогібіційним властям зловити горівку на морі.

Коло Сенді Гук помітив інспектор Френк Р. Тропп, котрий плив поспішною лодкою Ларсен, моторову лодку, що гнала до побережа стейту Ню Джерзи. Він її здогонив; зловив; і найшов на ній набір 100 бочок чорівки.

Сей набір забрано.

Двоє людий, що везли горівку, не хотять сказати, відки її дістали і куди везли.

КОНОКРАДИ В ЙОНКЕРС, Н. Й.

ЙОНКЕРС, Н. Й., 7. серпня. — Від 17 літ вперве сьогодня напали на Йонкрес конокради.

Вони украли у Стефана Конлана пару коний з його стайні при 214 Виллов стріт.

СПРОБА КООПЕРАТИВНОГО ВУГЛЕКОПСТВА.

В відомім нюйорськім тижневику „Сирві" поміщено інтересний доклад про вдачну спробу кооперативного вуглекопства в Гімлервил, Кентокі. „Гімлерівську Вугільну Компанію" (Гемлер Ковл Ко,) і саму оселю Гімлервил засновали чотири роки тому самі шахлярі (майнери), саме угорські робітники іміґранти; і свою компанію і нову оселю вони назвали так від імени свого провідники і орґанізатора Мартина Гімлера. Спілку зорґанізовано з 1500 членів і з капіталом 500,000 долярів, розділеним на сто-долярові шери; на загал, значить, кождий член вложив в підприємство невелику суму, по 300 до 400 долярів. Спілка купила землю в Мартін Кавнті, Кентокі, з вуглем під землею та без ніяких засобів для його добування. Кооператори мусіли сами побудувати тимчасові мешкання, провести воду, вертіти шахти і ставити машинерію. Найблища зелізнича стація віддалена дві милі і за рікою, так що приходилось тяженні машини і тисячі тон бетону перевозити через ріку на поромах і тягнути кіньми по болоті. Щойно згодом побудовано сталевий міст і великий „павергавс", таки знов коштом і трудом самих кооператорів.

Спілка оперує поки що лиш одну майну, в котрій працює 120 робітників. Одначе з кождим тижнем роботи більше і прибавляється робітників. Торік кооператива рішила збільшити свій капітал і відкрити дві нові шахти, так що більше членів працюватиме вже в своїй копалні. Директорами компанії є самі шахтярі що теж працюють в майні. Чистий зиск розділяється на три рівні частини: одну частину дістають члени як дивіденду, друга прибавляється до плати робітникам, які фактично працюють в гімлервилській кооперативній майні, а трета лишається в резервовім фонді.

Шахтярі в Гімлерсвил мешкають в домах побудованих теж їхною кооперативною спілкою. Кождий дім має чотири комнати, кухню, купалню з горячою водою, мощені підлоги, ґаз електрику, ганок з переду і з заду, цвітник перед хатою і яриновий город за хатою і приміщеннє для коров і курей. Одначе примусу мешкати в тих кооперативних домах нема і деякі родини построїли собі кращі приватні мешкання. „Бордінґ-Гавзі" нема і нежонаті шахтярі мешкають в окремім готели з ресторанами і купальнею. В окремім будинку поміщено офіси спілки і кооперативний „стор", який достарчає членам всякого краму, починаючи від одежі харчів і кінчаючи тютюном і ґазетами. Центром колонії є великий клюбовий дім з театральною галею на 800 осіб, другою великою галею на балі і читальнею і бібліотекою.

БАНДИТИЗМ В ЗОЛОЧІВСЬКІМ ПОВІТІ.

В лісах золочівського повіту блукає від довшого часу ватага бандитів у військових одностроях. Дня 2. липня бандити напали на дім Миколи Мікаліцкого й ограбили більшу суму грошей. Заалярмована державна поліція з Нуща заявила, що почувається за слабою боротися з бандитами і відмовила інтервенції. Такі випадки траплялись там кілька разів.

МИТРОПОЛИТ АНДРІЙ ШЕПТИЦЬКИЙ ВЕРНУВСЯ З БРАЗИЛІЇ ДО ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

Митрополит Андрій Шептицький прибув в понеділок, 7. с. м., кораблем „Пан-Амеріка" до Гобокен, Н. Дж., відки удався до Ню Йорку.

Митрополит Шептицький відвідав українські кольонії в провінціях Парана і Санта Катаріна в Бразилії, а також в Арґентині. Відплив з Буенос Айрес, столиці Арґентини, до Північної Америки дня 20. липня с. р.

З Ню Йорку виїздить митрополит до Филаделфії, Па.

ПЕРЕПОВНЕННЯ У ШПИТАЛЯХ У ЛЬВОВІ.

Як доносять львівські ґазети збільшується з кождим днем. Окружний шпитль має 1393 ліжок. Минулого року лічилося в ньому 34.573 хорих через 462.755 днів. У жидівському шпиталі є місце на 115 хорих. Приватний шпиталь милосерних сестриць може приняти тільки 100 хорих. Нераз мусять висилати зі шпиталів невилічених, або не принимають хорих тому тільки що нема для них місця. Ніхто цим не журиться. Ні польський уряд ні міська рада не дбають зовсім про ці недомагання у львівських шпиталях. Як дбає про шпиталі та лічення хорих львівський маґістрат, нехай послужить от хочби це, що він оподатковав і стягнув поверх кілька тисяч марок за карти вступу на концерт уряджений на цілі „Народньої Лічниці", інституції, яка не побираючи ніякої підпомоги з датків української суспільности, вдержуються та несе лікарську поміч всьому населенню без ріжниці на віру та національність.

МОСКАЛІ ЗАВОДЯТЬ НА УКРАЇНІ БІЛЬШІ ВОЛОСТИ

ПРАГА, столиця Чехословаччини, 27. липня. — Згідно з постановою Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету на місцях приступлено до адміністративно- територіяльного розділу України на райони.

Для тієї мети утворено центральну адміністративну комісію, яка наказала всім ґуберніяльним виконавчим комітетам представити плян скорочення скількости волостий, з таким розрахунком, щоби в кождій волости було не меньше 25.000 населення.

ПЕРЕГЛЯД КОНЕЙ В УКРАЇНСЬКЕ СВЯТО

Дня 6./VI. с. р. відбувався військовий перегляд коней в громаді Пархач, — сокальського повіта з Пархача і сусідних сіл. Тому що комісія не вспіла покінчити цього дня всеї роботи, наказала людям особливо з Беласького Сільця припровадити коні ще на другий день, мимо що цього дня (7 липня) випадало врочисте свято Різдво св. Івана Хрестителя, Замітити належить, що цього дня відбувалася храмова відправа получена з посвяченням розширеної церкви в Сільци Билзськім. Без огляду на це польська поліція від рана зганяла селян з кіньми де Пархача. На той самий день визначено також перегляд коней в Кристинополі, одначе він не відбувся, мабуть тому, що кінська комісія була занята в Пархачі. Загалом в тамтих сторонах польські власти зовсім не узгляднюють українських свят.

В СПРАВІ ҐІМНАЗІЇ В ГОРОДЕНЦІ

По дволітній перерві справа отворення приватної української ґімназії в Городенці є на найліпшій дорозі. Новий виділ філії У. П. Т. взявся жваво до діла і є повна надія, що з днем 1. вересня с. р. буде можна приступити до отворення ґімназії. Шкільний будинок в короткім часі війско опорожнить і буде можна забратись до відреставрованя. Висланій депутації куратор прирік дати дозвіл і взагалі справі отвореня ґімназії йти на стрічу, фахова управа ґімназії запевнена; учительський збір вже складається, отже є всі дані, що запевнюють ґімназії право прилюдности.

Кружок У. П. Т. рішив отворити перші чотири кляси, однак отвореннє 2, 3. і 4. кляси буде залежати від скількости зголошених учасників.

ЗИСКИ НАФТЯРІВ.

Нафтова фірма братів Ноблів в Польщі з акційним капіталом 520 міліонів марок мала як видко з оголошеного білянсу за рік 1921 чистого зиску 115.876.588.02 мп. Цей кольосальний однорічний зиск одержала фірма Нобель через надмірний визиск нафтових робітників і подорожіння в краю нафтових виробів.

КРАЄВИЙ КРАЄВИЙ

КАЛЄНДАР ТОВАРИСТВА

ПРОСВІТА

У ЛЬВОВІ

на 1922 рік

УРАТОВАНИЙ В АМЕРИЦІ ПЕРЕД КОНФІСКАТОЮ ПОЛЬСЬКОГО УРЯДУ З ВАРШАВИ

Ціна тільки 55 центів з пересилкою.

Замовлення посилайте разом з грішми на адресу:

"SVOBODA", 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

ОТВОРЕННЄ КОНФЕРЕНЦІЇ АЛІЯНТСЬКОЇ НАЙВИСШОЇ РАДИ В ЛОНДОНІ

ЛОНДОН, 7. серпня. — Нині зібрались тут в домі британського міністерства заграничних справ при Давнинґ стріт представники аліянтських держав на тринайцяту конференцію Найвисшої Ради для обговорення справи німецького воєнного відшкодовання для тих держав, фінансового становища Німеччини, та інших справ.

На зібраннє Найвисшої Ради прибули представники Великої Британії, Франції, Італії, Японії і Бельґії.

Тутешні ґазети приняли теперішню конференцію Найвисшої Ради дуже холодно і навіть з недовірєм в її успіх.

Лондонський „Таймс" пише, що від часу підписання версайського мирового договору відносини в Европі щораз то гіршали, аж дійшло до теперішнього критичного положення. Тепер, каже „Таймс", Европа здана на ласку сил, котрі не знають політичних обчислень. Найвисша Рада збирається тепер без великих претенсій, бо може буде там місце для здорового розуму.

Сесія Найвисшої Ради зачалась о 11. годині передполуднем, а відложено її на обід о 1. годині сполудня.

На першій сесії не було представника Злучених Держав.

Другу сесію назначено на год. 4.30 пополудні.

ФРАНЦУСЬКИЙ ПРЕМІЄР ПУАНКАРЕ ХОЧЕ ЗА ВСЯКУ ЦІНУ НІМЕЦЬКОГО ВОЄННОГО ВІДШКОДОВАННЯ

ЛОНДОН, 7. серпня. — Конференцію Найвисшої Ради отворив короткою промовою британський премієр Давид Лойд Джордж.

Він сказав, що британське правительство було затим, щоб не скликувати зібрання Найвисшої Ради, поки аліянтська комісія воєнних відшкодовань не предложить свого світу, але скликано її з огляду, що другі вважали, що теперішнє становище сього вимагає.

Потім він запросив француського премієра Пуанкаре, щоби заясував своє становище у справі німецьких воєнних відшкодовань.

Премієр Пуанкаре сказав, що він вважає, що зібраннє Найвисшої Ради є потрібне хотяйби для розвязки двох питань, які недавно виринули на порядок дня, а саме предложення Німеччини на мораторію (відложеннє реченця сплати) для неї у справі воєнних відшкодовань, і пропозиції лорда Балфора у справі міжаліянтських довгів.

Пуанкаре зазначив, що версайський мировий договір вимагає від Німеччини, щоби платила свої зобовязання, але вона на ділі не платить нічого.

Далі він сказав, що підносяться питання, чому Франція ще досі не розоружилась. Не розоружилась, каже Пуанкаре, тому, бо вона ще досі не вдоволена своїм забезпеченнєм. Запорук, які дано Франції, досі ще не введено в життє.

Відтак він заявився проти мораторії для Німеччини, якщо вона не дасть дійсних запорук аліянтам.

Потім він говорив про воєнні довги. Він мав плян розвязки, говорив він, але по появі ноти лорда Балфора він не хоче з ним виступати. Франція не домагається сплати довгів, жалувався француський премієр, від своїх довжників, але їй то пригадують її вірителі її довги.

Далі завважив, що досі Франція вже видала наперед на рахунок „воєнних відшкодовань" 80 міліярдів франків (паперових, то значить, около 27 міліярдів золотих франків), 45 міліярдів на відбудову знищеного краю, а 35 міліярдів на пенсії для вдів і сиріт по поляглих у світовій війні француських жовнірів.

Британський премієр Лойд Джордж відтак відповідав премієрови Пуанкаре.

Він сказав, що Анґлія більше видала на війну аніж Франція, та що потерпіла таксамо богато ізза удару, який нанесла Німеччина її торговельній фльоті і торговлі. Вкінці заявився за тим, аби подумати над способом ратунку для Німеччини у її теперішньому прикрому фінансовому положенню.

ФРАНЦУСЬКИЙ ПИСМЕННИК ПІЄР ЛЬОТІ СМЕРТЕЛЬНО ХОРИЙ

ПАРИЖ, 7. серпня. — Звісний француський писменник Пієр Льоті, котрого одійсне імя є Жілієн Віо, смертельно хорий.

Він має тепер 72 роки.

ПАНЩИНА ДЛЯ РОБІТНИКІВ В БОЛЬШЕВІЇ

ПРАГА, столиця Чехословаччини, 22. липня. — Харківська большевицька ґазета „Комуніст" (ч. 114) повідомляє:

„Робітник хлібопекарні Губерніяльного Війскового Комісаріяту (ул. Коцарська, 24) товариш М. Воліков пише, що в цій пекарні експльоаторські порядки. Не дотримується 8-годинного робучого дня і не заключено ще колективного договору.

Робітників в пекарні 32. Працюють здільно, наслідком чого робучий день доходить до 20 годин.

Часто трапляються випадки калічення та опухання жил на руках у робітників, ізза тяжкої та напруженої праці".

ЗА ХЛІБОМ ДЛЯ МОСКОВСЬКОГО „КОЗАЦТВА" НА УКРАЇНІ

ПРАГА, столиця Чехословаччини 22. липня. — Харківська большевицька ґазета „Комуніст" (ч. 114) повідомляє:

„Центральний Комітет Комуністичної Молоді України постановив після жнив приступити до кампанії допомоги Першому кінному Корпусови Червоного Козацтва, шефом якого є Комуністична Спілка Молоді України".

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:
Three cents the copy.

One year	$ 7.00
Six months	$ 3.75
Three months	$ 2.00

Foreign and Jersey City Rates.

One year	$10.00
Six months	$ 5.00
Three months	$ 2.75

ПЕРЕДПЛАТА.
Поодиноке число три центи.

На рік	$ 7.00
На пів року	$ 3.75
На три місяці	$ 2.00

В Джерзи Сіті і заграницею.

На рік	$10.00
На пів року	$ 5.00
На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ДО УКРАЇНСЬКОГО ЗАГАЛУ В АМЕРИЦІ.

В СПРАВІ ДОПОМОГИ ГАЛИЦЬКІЙ УКРАЇНІ В ІІ БОРОТЬБІ ПРОТИ ПОЛЬЩІ.

Як дозрілий народ, що тямить на всі народні справи, не спускаймо з ока боротьби за свободу Галицької України, та вважаймо, щоби нагле поставленне сеї справи на порядок міжнародньої біжучої політики не заскочило нас непригоговленими. Ми піддержали через рік свій уряд, котрий постійно і безвпинно боровся за усуненне ляцької окупації з нашого краю. Ми піддержали його як пристало на свідомий народ, що заслугує собі на волю. Ми піддержали його, а він при нашій моральній та матеріяльній допомозі, вспів зробити важні здобутки, які хоч ще не виграли нашої справи, але всежтаки наблизили її до прихильного нам розвязання.

Нашим завданнем тепер повинно бути піддержати галицьке правительство далі. Дати йому матеріяльну і моральну підтержку, щоб воно могло далі провадити боротьбу за визволенне українських земель зпід польської корниги. Дати йому допомогу, щоб воно довело розпочате діло до щасливого кінця.

Ми не можемо допустити до припиненння визвольної акції західно-українського (галицького) уряду. Ми мусимо його піддержати, як ми його піддержали досі. Уряд сей дав до розуміння, що ВІК АКТИВНОСТИ В СТАРОМУ КРАЮ буде залежати й час і само вирішенне справи. На нас спадає обовязок постаратись о те, щоби край був активний. До сього з нашої сторони треба лиш матеріяльної піддержки. Ті ми мусимо дати. Мусимо дати негайно, сейчас, не вижидаючи, не гаючись. Для сеї цілі ми мусимо зібрати в найкоротшім часі фонд негайної допомоги рідному краєви.

Той фонд будеться збирати так, як збиралось Позичку Національної Оборони. Всі жертвй належить слати на тусаму адресу, на котру присилалося гроші на бонди т. є. на адресу:

DIPLOMATIC REPRESENTATIVE OF GALICIA,
411 Southern Bldg., Washington, D. C.

Не опускаймо рук! Не зневі рюймося в успіх нашої бороть би! Витривалостю мусимо зломити своїх ворогів! Неуступчивою боротьбою мусимо добути йому свободу!

Хоч як довга ся боротьба мали би бути, так ми не можемо впадати на силах! Слабодухам свобода не належиться! Ми мусимо видержати в тій боротьбі до кінця, а тим кінцем може бути лише те, чого ми і весь український народ бажає: СВОБІДНА, НЕЗАЛЕЖНА, НАРОДНА СОБОРНА УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВА!

Филадельфія, Па., 27. липня, 1922.

ОБЄДНАННЄ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В-АМЕРИЦІ:
ЗА УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ:
Семен Ядловський, Іван Каштанюк, Роман Слободзян, о. Микола Струтинський, Омелян Ревюк.

ЗА ПРОВИДІННЄ:
о. Іван Ортинський, Дмитро Штогрин, Евген Якубовичь, Олександер Кульчицький, Антін Цурковський.

ЗА НАРОДНУ ПОМІЧ:
Дмитро Порада, Іван Бунга, Василь Шабатура, Матій Хандога.

ЗА ЗГОДУ БРАТСТВ:
о. Михайло Гурянський, Юрій Хиляк, Андрій Тарас, Стефан Сисак, Ярослав Гундич.

ЗА СІЧОВУ ОРГАНІЗАЦІЮ:
Др. Степан Гриневецький, М. Коцюк, С. Мусійчук, І. Войцішький.

ЗА УКРАЇНСЬКУ ЛІГУ АМЕРИКАНСЬКИХ ГОРОЖАН:
Теодор Грицей, Степан Дембицький, о. Лев Левицький.

ЗА УКРАЇНСЬКУ ЛІГУ АМЕРИКАНСЬКИХ ВЕТЕРАНІВ:
М. Дармограй.

СПРАВЛЕННЄ ПОХИБКИ.

У вчерашньому виданню „Свободи" через помилку заголовок першої статті вийшов такий: „Голод на Вкраїні не збільшується, а зменьшується", а мав бути такий: „ГОЛОД НА ВКРАЇНІ НЕ ЗМЕНЬШУЄТЬСЯ, А ЗБІЛЬШУЄТЬСЯ".

Сю помилку кождий добачнь, хто прочитав статтю.

НА ПОМІЧ БІДНОМУ АРТИСТОВІ.

Приятелї бідного українського артиста в Ню Йорку, п. МИХАЙЛА ЗАЗУЛЯКА котрому лікарі порадили виїхати в гори для поратованя здоровля, просять отсею дорогою земляків в Америці, щоби своїми датками допомогли йому в сьому хвилевому горю.

Жертви проситься посилати на адресу: „SVOBODA", 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Виказ жертв буде поміщений у „Свободі".

ДІЛЯТЬ РИЗИ.

Німецький похід на голодуючу Україну. — „Нове переселенне народів". — Картина українського занепаду. — Короткозора політика.

(Від спеціяльного кореспондента „Свободи").

Розпявши Христа на Голгофі, римські легіонери поділили його ризи. Під самим хрестом, на котрім висів розпятий Христос. Може, ще живий.

Розпята Україна також ще висить на хресті. І у підніжа того хреста знов повторюється образ, старий як наша ера. Ділять ризи! Але цим разом то не римські легіонери, а німецькі промисловці, ґандлярі та колоністи.

Україна конає в смертельних муках. І Німці знають це найкраще, бо взагалі Німці зі всіх чужих народів найкраще знають відносини в Росії та на Україні. Німецькі звіти найточнійше малюють образ того страхіття, що вкрив Україну своїми чорними крилами. Німецькі подорожні ще й нині, не зважаючи на голод і пошести, відважуються заглядати в найдальші кутки України. Але те, що вони там бачуть, не зворушує в них почуття жалю й милосердя. В них прокидається й ворушиться лише одна думка:

— Тут ми можемо розташуватися! Тут для нас звільняється місце!...

Повернув цими днями до Берліну представник одної тутешньої промислової фірми. Побував він у Київі, Катеринославі, Харкові та Донеччині. Звіт його — сухий, діловий, скупий на слова — робить потрясаюче вражінне. Беру з того звіту, передрукованого в тутешній газеті „Локал Анзейгер", кілька уступів.

„Загальне становище на Україні є **безнадійне**, далеко гірше, ніж можна було досі думати на підставі газетних відомостей. Вже за кілька станцій по той бік польського кордону двірці облягають голодуючі, обшарпані люде з опухлими від голоду тілами; їх крик і стогін так надриває серце, що багато подорожніх оддають ціле своє майно, щоб бодай одному чи двом голодуючим трохи полекшити істнуванне на короткий час.

Людожерство не є вийменковим явищем, а спостерігається загально навіть по містах, так що суди не встигають розглядати всіх випадків...

Далі лютує **плямистий тиф** у досі нечуваних розмірах. Старші люде улягають йому майже без вийму; молодші частійше виживають, але стають такі кволі й мляві, що ні до якої праці і хвжити не можна. Вони лежде в стані ворушити свої руки й ногами.

Селяне, які під час війни і в слідуючих роках дуже збогатилися, суть нині такі-ж **бідні й нещасливі**, як городяне. Вони радо віддають за шматок хліба ті фортепяни, килими та инше, що якийсь час лоскотало їх пожадливість.

Подорожніх штурмують запитаннями, коли прийде **Петлюра** — не тому, щоб вони самі від нього сподівались порятунку, а тому що люде ратнгуть поратунку звідки небудь з неба, від дідька — аби це некло скінчилося"...

Щоб доповнити картину, беру ще кілька уступів з другого німецького звіту, написаного німецьким Червоним Хрестом.

„Ціла місцевість між Одеесою та Полтавою, яка рапійше була найбогатшою на цілій Україні, нині стоїть цілком необсіяна. Всі хати стоять покинуті, після того як селяне позідали солому зі стріх. Деякі міста втратили понад 85 відсотків своєї людности".

Здавалося-б, що перед образом такого нечуваного нещастя повинні зівитися лише думки про допомогу й про поборенне причин того нещастя, себто, большевизму. Такі думки мусили-б тим більше прийти в голову **Німцям**, бо хто-ж, як не вони, прищепив Росії та Україні ту страшну хоробу — большевизм? Хто перевіз большевицьких провідників у запломбованих вагонах до Росії, хто їм дав золота на „поглибленне революції", хто їх до нині підтримує й ким вони до нині живуть? То все Німці, Німці й Німці, й на їх обовязку, здавалося-б, лежить як боротьба з причиною нещастя, так і допомога його жертвам.

А тепер послухайте, які думки в дійсности приходять Німцеви в голову про виді розпятої України. Той самий промисловий подорожній, який так красномовно описав, як у других людей „надривається серце" й як вони віддають „ціле своє майно", кінчає свій звіт такими словами:

„Німці починають від сільського господарства. Обробленими дають чудовий урожай. А що в полудневій Росії, особливо-ж у Таврії, Херсонщині та Харківщині, є **дуже сильні німецькі колонії**, то вони заарендували на 10—15 літ цілі великі простори землі, привезли повні кораблі хлібороських машин та насіння й вже з весни розпочали працю на велику скалю...

Робітників нема більше (на Україні) ніяких. Які ще позалишалися, ті злеґачили, занепали, нездатні до праці й вимирають. Працюватн, таким чином, можна тільки з **чужоземними робітниками.** Починається нове переселенне народів, але цим разом з Заходу на Схід".

Отткі то думки звявляються в голові й на устах сучасного освіченого Німця, коли він бачить, яке страшне лихо впало на Україну. І це не тільки думки, це не сама теорія! Щоденна практика показує, що Німці не тільки заарендували „цілі великі простори земель", не тільки понаводили „хліборобських машин і насіння". Вони, крім того, вже мають у своїх руках київський трамвай, концесії на використуванне дивчучої сили Дніпра й на відбудову українських міст, вони вже мають десятки тисяч своїх нових переселенців по рідних місцевостях України.

Подумайте: українські селяне вимерли, робітників нема більше, а „урожай чудовий", пшениця „в людину завзиюкн" — рай для Німця, розкіш безмежна! І Німець проповідує нове „переселенне народів" — туди, на широкі українські лани, на далекий український степ, на кістки й могили українського народу!

Зажерливим Німцям, що так кваплятьсяя ділити ризи розпятого й конаючого на хресті українського народу, можна надіятися одну добу з їх власної історії: **„Континентальну війну** (1618—1648). Історики тої війни кажуть, і то цілком справедливо, що не було для німецького народу другої такої кріваві й страшної наслідками війни. Людність Німеччини зменшилась тоді з 16 мілионів душ аж до 4 мілі. душ, і то мущин стало так мало, що по деяких князівствах їм дозволено було мати по дві жінки, аби швидче народ розмножився. Економічний занепад був страшний, культурний розвиток майже цілком припинився.

Здавалось тоді, що німецькому народови настав кінець. Але він відродився. Війна розчистила шлях для здудования нової Німеччини на нових політичних і культурних засадах. Хто знає, може й сучасної Німеччини не було-б без тої війни!

Це показує, що народи не так то легко дають себе знищити. Не дасть себе знищити й народ український: як не як, а він числить не 16, а понад 30 мілионів. Хоч Україна й конає, розпята на хресті, але вона ще не вмерла, вона ще воскресне до нового життя! Що-ж вона зробить тоді тим, хто так покпався ділити її ризи? Чим вона віддячить тим паразитам, що нині лагодяться розсістися на її крівавім тілі, щоб справляти свій похоронний бенькет?

Німці віддавна були добрі господарі, але кепські політики. Показали вони це пдчас останньої війни. Показують вони це й нині своєю політикою що до України — політикою короткозорою, егоїстичною й необачною. Але як вони спокутували свої гріхи перед Україною, й здається, що то буде дуже тяжка покута.

Берлін, 24. липня.

Радянин.

Олександер Колесса.

ДЛЯ МАМИ.

Закувала зазуленька
У городі,
Ой прощала мати сина
На відході.

— Не журися, не вбивайся
Рідна мати,
Не дам тобі старесенькій
Загибати.

Ой буду я заробляти
Гроші білі,
Буду тобі посилати
Що неділі.

Та хоть руки попідходять
Мозоляни,
Буду знати, — що заробло
Все для мами!

ЯК ПРОЦВІТАЄ ПРОМИСЛ В БОЛЬШЕВІЇ?

Советський „промиса" в Росії цілком занепав. Більшість підприємств та заводів стоїть.

А як переводиться праця на тих не богато заводах, які ніби функціонують, видно зі слідуючої замітки, надрукованої в харківській газеті „Комуніст" (ч. 114):

„РАНОК. Литейна. Литейщики зібрались групами. Ждуть майстера. Входить майстер.

— Ну, як сьогодня? Лямо?

— Лямо!... Можна проставлять?

— Дуй!...

Закипіла праця. Провірюють формовку, проставляють шишки, наладовують щицалку.

12 година.

— Можна запалювать?

— Запалюй!

Горить. Пустили в рух вентилятор. Чекаючи пуску чугуна, литейщики перекидаються словами.

Раптом вентилятор перестає працювати.

— Що сталося? В чім справа?

— Не перший раз, пора призвичаїтись!

Вбігає хлопець.

— Насос перестав подавати воду; доведеться, видко, додому пійти.

Через пів години входить майстер.

— Видко, доведеться вибита вагранку, щоби не посадити цапа.

— Одлили, так їх... Завше щонебудь скоїться...

Вибивай вагранку! Давай води!... Чого дивишся?

— Скільки праці пропало, скільки матеріялу...

ДРУГИЙ РАНОК. Литейщики чекають майстера. Тиша. Рідко хто кине слово. З кузні долітає перестукування молоту.

Входить майстер.

— Коли будемо лити? Четвертий день сидимо... Так працювати не можна!

— Та годі вже, годі... Сьогодня лямо. Вчора привезли чавун. Починай проставляти.

Ожили обличя. Пішла робота.

Стой!... Знову зіпсувався вентилятор!

— Знову на цьому місці. Що скоїлось?

Вбігає хлопчик.

— Розірвався ремінь.

Мовчанка.

Через годину:

— Вибивай вагранку. Чого дивишся? Цапа посадить хочеш? Давай води! Заливай!...

— Ушивальника немає; ремінь зашити немає чим. А „спеців " троє. Робочі похмуро розходяться.

Це — на заводі бувшого Дітмара.

Називається — „одлили".

Така „одливка" в советських „підприємствах" переводиться скрізь.

Олександер Колесса.

ХЛІБОРОБ.

Чорне моє поле,
Ріле моя мила,
Ой коби ти ріле чорна
Золото родила!

Золото родила,
Ні шовки дорогії
Можеби ти прокормила
Діточки дрібнії.

Діточки дрібнії
Так як ластівята...
До матінки простягають
Худі ручєнята...

Худі ручєнята
Личко западає...
Як погляну на вас діти,
Серце ми ся крає!

Серце ми ся крає,
В сльозах мої очи...
Чи я на вас не гарую
Від рана до ночи?

Від рана до ночи
Мокрий я від поту,
Ой маюж я заплатонку
За тяжку роботу!

За тяжку роботу
Не маю сорочки...
Ой чомуж ти ниво родиш
Лише колосочки?

Одним колосочком
Діток годувати —
А з другого колссочка
Податки давати!

Ой беруть податки
Та женуть в салдати
Не за рідну родиноньку
Кровцю проливати...

Ой лили ми кровцю
За чужу чужину:
Тепер, браття, пора стати
За рідну Вкраїну!

У Львові, 1891.

ВИБУХ ПОРОХІВНІ.

Коло Ряшева, вибухла 11. липня військова порохівня, віддалена від міста о 1 кільометер. Від експлозії заняло село Слоцін, де огонь наробив богато шкоди. Раненних є теж кількох вожнірів.

ДРУКАРНЯ
У. НАРОДНОГО СОЮЗА

„СВОБОДА"

приймає замовлення на друкуване тікетів, розкидок, афішів, членських книжочок, статутів, книжок, коверт і листових паперів для Братств, Товариств і Сестринств, часописів і всіх иншних річий, що входять в склад друкарських робіт.

РОБОТУ ВИКОНУЄМО ПО НАЙДЕШЕВШИХ ЦІНАХ І НА ЧАС.

Проситься всі відділи У. Н. Союза удаватися зі всякими замовленнями до своєї власної друкарні на адресу:

„SVOBODA"
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ПРОСЬБА

До Вас Браття і Сестри в Новому краю, до Вас зза океану, з країни гоpя й недолі, з надсрібленого Сяну письмо отсе пишемо. А пишемо його нашими сльозами, мережаємо нашими злиднями і терпінням, терпінням рідного краю.

По зрині до ординого лету до свободи, по кріваних змаганнях о волю нашої батьківщини, опинились ми серед могил, на згарищах наших найкрасших мрій, під чужою владою. І хоч серце наше щемить від жаху, що еще не судилось нам бути вольними господарями на прадідній нашій землі, хоч влада переможна давить весь вік наш розвитків, навіть культурний, хоч забиkають нам наші навіть просвітні товариства, не дають змоги опікуватись малими сиротами, що в часі війни без тата-мами остались, не дозволяють нам вчити дітей наших, до бажають всякі підготовні і гімназійні курси та університетські викпади, хоч заборонено нам добати про наших найбідніших, бо закрито нам наші горожанські комітети, а збіранне для голодуючих зерно і инші добровільні жертви вдасти нам конфіскують, зоя важкі чорні хмари над нами — ми не втратили надїї на побіду нашої слушної справи. Ми не заложили рук безділько, не піддаємося дикості, а боремося із ним. На кождій ділянці нашого публичного життя йде праця, повна труду і посвяти, наша невинна праця.

В радах тих тисяч не освєщуючих робітників, в рядах камєнярів, що важкими молотами розбивають темряву й зневіру — стоїть і наше товариство „Союз Українок" в Перемишлі.

Завдання наші великі і многі, а з посеред них вибилось в останньому часі насамперед одно преважне і дакеко подумане. Це є дуже тяжке і великих коштів вимагаюче завдання: ратувати наші молоді дівочі покоління від темноти, вирвати їх з безпросвіту, видістати з забуття, з бідности, волохатих бездоглядних і безсоромних хат, де в холоді і голоді, серде слабостий і злиднів літа свої мали би коротати, вирвати їх звідтам та допровадити до сіл, до шкіл.

Задля цеї цілі удержує наше товариство бурсу для найбідніших українських сиріт дівчат, в якій вони мають добру страву і здорове приміщенне і почуває в науці та материнську опіку. Наша бурса має тим бідним дітям, з яких більша часть своїх родичів не живими вже немає, заступати родичів і опікунів, має бути щирим для них приютом та вивести їх у люди, зробити з них здорових, просвічених свідомих громадянок України. Та на жаль для успішного сповнення цеї задачі сили наші за слабі. Матеріяльні средства не вистарчають. У нас страшний торожнеча, ціни продуктів споживних і всяких предметів конечних до життя пінюються з дня на день. А ту зголошуються до нас нові, все бідніші дівчатка і стукають вони малими ручєнятами до нашої бурси і просять: „прийміть нас бідних, не дайте нам загибати. Тато згинув на війні, а мама десь на службі. Ми боси і голодні, а вчитись, вчитися хочемо".

Чиж можемо бути глухі на їх прохання, не чулі на їх плач? Чиж можемо дивитися як марніє, индіє, а то й вимародовідоюється наша дітвора, если нею українське громадянство не займеться?!

Сестри наші і Браття в новому краю! До Вас звертаємося о поміч. До Вашого патріотизму і єдиної нам жертвовности! Хай голосіння української дітвори лине до Вас через бурливий океан! І хай одізвуться до них відгомоном Ваші серця! Поможіть нам удержати, вивчити і вчити бідні наші сироти дівчатка в бурсі „Союза Українок" в Перемишлі.

Сусіди наші мають для своєї молодіжи власні доми і приюти, а ми стидимо в комірині, не маючи спромоги бурси нашої пошприти і приняти до неї всіх зголошуючихся бідних сиріток дівчат. Ми заняли будинок для власну для них хату, де би вони бідні мали запевнене приміщенне, удержанне, для многих-многих поколінь, на далекі літа.

Та много много грошій на се потребуємо. Збираючи жертви на сю ціль і до Вас наші сердешні за тим звертаємося. Під сонишим небом подумля памятайте про нас. Ми знаємо що Ваші дівки кружат над помаріллями нивами рідного краю, знаємо що не чужа Вам наша недоля і горе-біда наша, знаємо що помічна Ваша рука до рідного краю. Тому і тепер ми до Вас з братньою любовю звертаємося та з довірєм і певністю, що прийдете нам в поміч в будові власної хати для бурси дівочої в Перемишлі. За Ваші датки і жертви ми вже тепер складаємо нову Богу подяку. А сложить ще ми в далекої чужини ратували наше молоде покоління від загибели, свідомість, що і Ваші руки враз з нами проводили цю роботу до щасливого будучини. А як колись, дай Боже, щоб як найскорше, вибудуємо власну домівку для бурси „Союза Українок" в Перемишлі, то і Ваші жертви будуть там записані для памяти поколінь, що своє виховання і образованя і Вам сердешні завдячувати будуть.

Від рідного краю Вам щирий привіт.

Олена Куниківа, голова;
Теодора Дмоховська, місто гол.;
М. Борисова, Е. Загайкевич і Ольга Левицька.

Виказ жертводавців що зложили свої датки на будову „Дівочої Бурси" в Перемишлі: Іван Дубіль 25, А. Кицелюк 30, М. Бутрин 25, І. Мотичак 30, Н. Возняк 25, П. Гелетій 75, В. Саврук 20, О. І. Жук 1.45, М. Данило 25, К. Собдь 1.00, М. Смеречанський 25, І. Бобелецкий 1.00, К. Рудий 25, І. Панєнк 20, І. Кваль 20, П. Гнилянський 25, М. Тирик 20, І. Баран 50, І. Данило 50, І. Пишний 25, Ю. Лило 25, Ф. Онуфрак 50, І. Дубіль 25, М. Славич 25, І. Кучірка 50, О. Лупшк 40, В. Лопушанський 50, Л. Славич 50, С. Скрип 1.00, М. Родов 50, Г. Хомин 25, Ю. Іванів 25, Ю. Дрвський 25, М. Бурик 25, О. Лозяк 50, І. Возняк 25, А. Дибав 25, Ю. Штиляга 25, М. Славяч 25, Т. Кинік 50, М. Роль 50, М. Лило 50, Ю. Шийонець 25, Ю. Зинич 50, В. Дубіль 1.00, І. Роль 1.00.

Крім цеї збірки $20.20, яку зібрали Іван Дубіль, Петро і Василь Шистаки, братство Провидіння жертвувало $10, а тов. Січ в Бервик, Па. $5.00. Поперед зібрано в Едвардсвил $17, то разом учинило суму $52.20. Із того я післав $50.00 через Укр. Нар. Банк в Вілкесбер, Па., а решта пішла на кошти пересилки. Усім жертводавцям складаю щиреном сприй на найсердечнійшу подяку. Хто хотів би причинитися чимебудь до будови тої сирітської бурси в Перемишлі, хай посилає прямо на адресу. Олена Куникова, Перемишль, Галичина, вулиця Словацького ч. 67/11. Виказ всіх жертводавців буде оголошений в краєвім часописі „Український Голос".

Гавриіло Лехновський.

ПОЛЬЩІ ГРОЗИТЬ ДОМАШНЯ ВІЙНА.

(Допись від власного кореспондента).

Польща переживає велику кризу.

Від коли уступив Вітос, в соймі і в кабінеті кипіть. В соймі годі було скласти більшість, котра утворилаб кабінет і котра неслаб відповідальність за державу. Тому покликано непарляментарне правительство Поніковського, в котрім Міхальскі був міністром скарбу, а Скрімунт міністром справ заграничних.

Міхальскі, щоб ратувати польські фінанси, видумав „данину" і надто натиснув на податкову шрубу та ще жадав надто великих привілеїв для себе. Без його дозволу і згоди сойм не міг властиво рушити ніяким державного питання. До того Міхальскі був надто скупий для армії і офіцерів, котрі хочуть жити „відповідно до стану", а зі своїх плетень вижити не можуть.

Міхальскі наробив собі ворогів.

Скірмунтови не повезло в Генуї. Хотів привезти звідтам розвязку віленського питання і закріплення Східної Галичини за Польщею. Вернув з довгим носом, обкиданий запортками у Відни. Східну Галичину признано — „справою, котра буде вирішена в недалекій будучности".

Оба стовпи кабінету Поніковського захиталися. А коли їх надто взялися підкирати вшехполяки, голова польської держави Пілсудскі заявив, що він потрібує в теперішну критичну хвилину такого міністерства, до якого малоб населення більше віри, — і Поніковскі уступив.

Тоді вшехполяки всіляких відтінків рішилися віддячити Пілсудскому і видвигнути питання хто властиво має в Польщі покликувати до життя міністерство. У всіх конституційних державах голова держави, — пануючий, або президент, — поручає місію утворення кабінету якійсь визначній одиниці. Ця одиниця складає листу міністрів і предкладає її голові держави до затвердження. Голова держави затверджує міністрів, вони стають перед соймом, чи там парляментом, і вже справою сойму, або парляменту есть приняти цих панів, або повалити їх.

Але „в Польще як кто хце". І вшехполяки хотіли, щоб було інакше. Вони хотіли обмежити вплив голови держави а властиво вплив знеавидженого ними Пілсудского) на творення правительства. Ідея „мальованого круля" віджила, як неодно із перекитків колишньої Польщі.

Та Пілсудскі не з тих, щоб капітулювати перед Гломбінскими, Стронськими і ксьонзами Люгославскими. Він поставився гостро і діло скінчилося тим, що сойм мусів просхати його, щоби він покликав до життя новий кабінет.

Місію утворення міністерства дістав Слівінскі. Але більшість, котра поперла його складалася не з самих Поляків; за Славінським заявили також посли німецькі і жидівські. На цього коника сіли зараз вшехполяки і почали герц. Герц скінчився поваленнем Слівінського, котрому сойм висказав своє недовіріє. Слівінскі подався до димісії, а Пілсудскі старався довести до згоди між лівими і правими партіями в соймі. Але, — це згода води з огнем. Праві партії, це шовіністи. шляхтичі, клерикали, котрі хочуть, щоб, було, як бувало а ліві домагаються аграрної реформи, знесення шляхоцьких привілеїв, приборкання панів-воєводів. котрі, як Грабовскі у Львові. нікого слухати не хочуть, лиш пайюють на власну руку. мов „крулевента" і т. д. Ліві домагаються також автономії для східної Галичини, а це для правих річ дуже немила.

Всі заходи Пілсудского показалися надаремними і тоді Пілсудскі сказав, що він прем'єра міністрів не визначує, най собі визначує його сойм.

Вшехполяки того тільки й треба було. Соймова комісія визначила Корфантого провідника Поляків на Шлеску, котрий там недавно урядкував погроми на Німців і хотів грати таку ролю як Данунціо у Фіюме. Внесення соймової комісії перейшло на засіданню сойму 219 голосами, проти 206.

Коли взяти під розвагу, що в кождім парляменті, а в польськім соймі тим більше, все таки есть деяка скількість послів хитких, котрі то встають, то сідають підчас голосования, що есть подли, котрих не було на засіданню, то за Корфантим може справжньої більшости і нема, але Корфанти все таки покликаний на премієра міністрів. Стався скандал! Скандал, бо Корфанти, се чоловік без вищого образования і без особливого таланту, котрий свою карієру завдячує з одного боку своїму демагогічному хистови і великій амбіції, а з другого сліпому припадкови. Треба було вшехполякам дошкулити Пілсудскому, так вони підсунули Корфантого, бо знають, що Пілсудскі і Корфанти, се небо й земля, се непримиримі вороги і ніяк Пілсудскому бути головою держави, коли премієром — міністром есть Корфанти.

Підлсудскі — „віленьчик" (з Литви). Корфанти „шльонзак" (зі Шлеска), Пілсудскі автономіст — федераліст, Корфанти — людожер, котрий хотівби всі непольскі національности в Польщі згнобити і винищити до ноги, Пілсудскі — соціяліст, Корфанти штучно лявірує поміж партіями і підступає до кождої, котра може бути добра для його далекоідучих плянів. А тії пляни дійсно йдуть далеко, може до того, щоб стати начальником, а колись і королем Польщі.

Мегальоман.

Вправді преміер—міністром, був Вітос селянин, без образования. Але Вітос, се чоловік дуже талановитий, енергічний і за ним муром стояли польські хлопи, а Корфанти має за собою лиш крикунів і авантуристів у соймі, всякої масти вшехполяків. Це дуже хитка підстава. Во нині вони за Корфантим, а завтра будуть за Гломбінским, або за ксендзом Люгославским. Ім Корфантого треба, щоб повалити знеавидженого Пілсудского, тай тільки. З політичного боку вибір Корфантого на премієра міністрів ще й тому дуже небажаний, бо він знеавиджений Німцями, а політики европейскі. (крім Франції. іде тепер до того, щоб помирити хоч до якоїсь певної лінії Поляків з Німцями. і щоби в такий спосіб Німеччину відтягнути від союза з большевиками.

Отже вибір Корфантого грозить не тільки внутрішними заворушеннями в Польщі, але й непорозумінями між польською, а Европейською політикою.

Тому то Пілсудскі вислав на руки маршалка польського сойму Тромбчинського лист, в котрім пише:

„Не входячи в обговорення річеве ні особисте тих наслідків, котрі може потягнути за собою назначення посла Корфантого президентом міністрів, заявляю, що я не вважаю можливим брати участь в його роботі, бо після моїх даремних зусиль, щоб довести до порозуміння між партіями, таке співробітництво противилось би моїм поглядам на внутрішне положення і на обовязки голови держави. Заявляю, що не буду перешкоджувати п. Корфантому в утворенню кабінету, але буду зневолений покинути своє становище".

Таке становище супроти Корфантого заняв Пілсудскі. Він значиться поставив справу на вістрю меча, „або я, або Корфанти". Хоч вшехполяки і як радіб позбутися Пілсудского. але ця погроза не може їм бути байдужа, бо Пілсудскі, це не хто будь. Це не Падеревскі. що грав на фортепяні і мав за собою гістеричних жінок в Польщі й загранице), Пілсудскі утворив армію польську, Пілсудскі спас Польщу від большевиків, Пілсудскі має за собою більшу часть польської армії, Пілсудскі має заграницею славу серіозного чоловіка, котрого не легко заступити кимсь другим в раді Корфантого.

За Пілсудским стоїть 206 (а може й більше) послів тепершнього сойму, але послів, котрі якраз представляють велику більшість населення. А врешті, колиб неполяків в Речі Посполитій польскій спитати, кого вони волять, Пілсудского, чи Корфантого, то сумніву нема, що відповідь випалаб у користь першого. Перших кроків п. Корфантого годі назвати ще щасливими. Вправді в соймовій комісії, коли рішалася справа його вибору, п. Россет від імени центрум назвав його **„первшим горожанином Польщі"**, а як сей премієр горожанин Польщі виглядає, за це довідні пасли Дашиньскі і Барліцкі.

Дашиньскі, найкращий белідник польскій, провідник соціялістів сказав, що про моральну вартість Корфантого есть в Польщі одна тільки опінія. **Все і всюди він умів себе збогачувати, не зважаючи на нічо.**

Був час, коли він стоявнаждалі Ерцберга і Безелера. Як провідник Поляків у Шлеску він продав ворогам „Гурношлонзак-а" — і т. д.

А посол Барліцкі заявив, що Корфанти несміє стати президентом міністрів, поки не здасть рахунків з тих грошій, які він дістав був на акцію польску на Шлеску.

Селянска партія, людовці, загрозили, що предложать соймови документи, котрі в високім ступени компромітують Корфантого.

В тім стилю ішло дальше. Такого бурливого засідання сойм польский ще не бачив.

„Пржеглонд Вечорні" пише, що Польщі грозить домашня війна. Центральний комітет соціялістичної партії оголошує маніфест до працюючого народу. в селах і містах, в якім заявляє, що положення Польщі критичне і що всі демократичні сили мусять зєдинитися для оборони демократичної республики.

Заки ся допись наспіе до „Свободи" в Польщі настане щось рішаючого, бо така атмосфера, яка там панувала протягом кількох останіх місяців, довше оставатися не може. „Носив вовк, понесуть і вовка". Польскій шовінізм, ненажерливість вшехпольскої банди, фантазії на тему „Полскі од моржа до моржа", яні вигуки Заморських і Гавронських, що нема й не може бути України, — все воно збанок, котрий до часу воду носить. Ухмусить раз увірватися. Країна пора! Чим скорше, тим краще для Поляків і для нас. Держава, в котрій воєвода робить, що йому хочеться, мов який паша турецькій і на візваннях, щоби приїхав до Варшави, відповідає що зі Львова так само далеко до Варшави як з Варшави до Львова така держава не може довго стояти. „В Полсце, як кто хце". — то було колись, нині всєж таки треба числитися з волею населення і то навіть не тільки польського, але й непольського, котре Поляки правом насили підбили під свою владу. Що до Українців, то для них, кожде міністерство польське есть чужим міністерством і вони тільки ждуть того часу, коли матимуть своє власне. Але навіть у тім періоді незаконної приналежности наших земель до Польщі, міністерство такого пана як Корфанти, треба вважати чистою провокацією, поличчиком вимірним у лице непольських націй, як це зазначив представник Німців у польськім соймі, і треба рішучо спротивитися затіям вшехполяків, щоб міністерство Корфантого утрималося. Корфанти, це синонім тої Польщі, радаб нас винародовити, винищити огнем і мечем, стерти нас з лиця землі, це синонім українофобії інстинктів серед польського народу.

Н. М.

НЬЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ!

Уряд Українського Театру в Америці має честь подати до відома всім дотеперішним удільщим і любителям Укр. Театру що загальні збори Укр. Театру в Америці в ціли принятя статута і інкорпорованя інституції відбудуться в четвер, дня 10. серпня б. р. в сали ч. 1. Укр. Нар. Дому, 217 East 6th St. о 8. годині вечером. Інтересованих проситься до невідкличної участи. 82-83

З повним поважанєм
Іван Добрянський, секр.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ГАМБУРГ

Проста дорога через подибаючі нові „О" кораблі. Тяда сполучена до всіх частий Европи.

ORDUNA . . Aug.12, Sept.16, Oct.21
OROPESA . . Aug.26, Sept.30, Nov. 4
ORBITA . . . Sept.9, Oct.14, Nov.18

Вирост до Чербо, Саутгемптон і Гамбург.

Всі ваґони замкнені. Низькі екстра ціни.

ROYAL MAIL STEAM PACKET CO.
SANDERSON & SON, Inc., Agents
26 Broadway, New York
117 W. Washington St., Chicago
або котрий небудь місцевий агент

CHESTER, PA.
Тов. Запорожська Січ в Честер, Па.
— устроює —
ВЕЛИЧАВИЙ ПІКНІК
В НЕДІЛЮ, 13. СЕРПНЯ 1922
на Fair Grounds, між 11. а 12. ул. на Engel Street.

На сей Пікнік запрашається всіх Українців з Українок з Честер і околиці до численної участи. Весь дохід пійде на голодуючих в краю. За добру забаву ручить — КОМІТЕТ. 83-85

НОРТЕМПТОН, ПА. Тов. Українські Січові Стрільці повідомляє своїх членів, що звичайний мітинг відбудеться в неділю, дня 13. серпня, о годині 2-гій полудни в галі під грекоправославною церквою на Нюпорт авеню. Кождий член має явитися на сей мітинг, бо сей мітинг есть дуже важний. Будемо принимати нових членів за половину вступного до У. Н. Союза, а до товариства за дармо. Тож до діла, хто тільки ще не є обезпечений, в такій асекурації як У. Н. Союз, бо тепер має добру нагоду стати членом У. Н. Союза. — С. Кудрик, секр.

НОВІСТЬ! НОВІСТЬ! НОВІСТЬ!

Першорядної якости **ПЕРА ФОНТАНОВІ** „Waterman's Ideal Fountain Pen" можете купити в Книгарни „Свобода". Перо гарантоване 14-каратове золото. При наповнюванню чорнилом не потрібно уживати жадної помпки, бо вистарчить підвести нітем клямку уложищу з боку, занурити перо в чорнилі, спустити поволи клямку на долину, а воно само наповниться.

Ціна того пера з пересилкою $2.75.

Пишіть на адресу:
"SVOBODA",
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ОДНАКОВА ЦІНА КАРТ КОРАБЕЛЬНИХ ТАК З НОВОГО ЙОРКУ ЯК І З ФІЛЯДЕЛЬФІЇ, ПА.

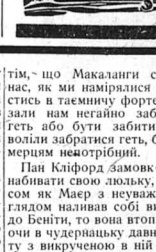

Тікет колійовий з Філядельфії до Ню Йорку платить компанія.

СТАРОКРАЄВІ СПРАВИ
ПАШПОРТИ
КАРТИ КОРАБЕЛЬНІ
ПЕРЕСИЛКА ГРОШИЙ

РОДИМЦІ! Заки віднесетесь до фірм, котрі іменуються Українцями тільки длятого, що мабуть родилися на Україні, або до тих, що заборгли обіщують, удайтесь устно або письменно до знаної Вам від літ ПРАВДИВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ НОТАРІЯЛЬНОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ, яка находиться у власнім будинку і полагоджує писні згадані справи найтаньше, найскорше і під повною гварантією.

T. J. HRYCEY & CO.,
329 S. 4th ST., PHILADELPHIA, PA.

Г. Райдер Гегард.

ВИПРАВА ПО АФРИКАНСЬКІ СКАРБИ.

(Продовження).

(12)

Золота монета.

„Чудна він людина, панночко", — промовила стара Салі, слідкуючи за його постатю, що швидко зникала з очей.

„Ге?" — відізвіла Беніта байдужим голосом.

„Дуже чудна людина" — провадила далі бабуся. — „Занадто багато в його в голові" — додала вона доторкаючись до свого чола. „Я боюся, щоб вона йому не луснула якогось дня; а як що вона не лусне, то з нього буде великий чоловік. Я вам вже говорила перше, а тепер кажу ізнов, бо думаю, що прийшла його пора. Ну, я піду варити обід".

Беніта просиділа над озером до самого смерку, аж почали кружляти над її головою дикі гуси. Тоді вона пійшла додому, зовсім забувши за Джекоба Маєра і міркуючи про те, як йому надокучило се місце, що в нім ніщо не може зацікавити її уваги і відтягти від її горя.

На вечері вона зауважила, що її батько і його спільники були дуже схвильовані, і її здавалося, що вона догадується за причину їх схвильованя.

„Бачили ви своїх гінців, пане Маєр?" — спитала вона, коли чоловіки запалили свої люльки, і перед ними поставлено на грубім деревянім столі фляшку вина.

„Ге, я бачив їх" — відповів він; — „вони й тепер у кухні".

На них словах він глянув на пана Кліфорда.

„Беніто, голубко моя" — промовив її батько. — „Сталося щось надзвичайне".

В неї раптом виясилось на виду. — „Ні, ні, се не відноситься до загибелі корабля. Але тбе, певно, таки заінтересує, коли ти послухаєш, в чім річ".

Беніта кивнула головою. Вона ладна була слухати все, що хочеш, аби розважити свої думки.

„Ти вже знаєш про справу з скарбом" — провадив далі її батько. — „Ось як була справа. Багато літ тому, по тому, як з матірю виїхала до Англії, я подався на полювання за грубою звіриною вглиб країни. За говаришма мені був немолодий уже чоловік на призвище Том Джексон, бравий хлопець і один з найкращих африканських мисливців на слона. Полювання вдалося досить добре, і скінчившим його, ми роздумували над тим, як нам вернутися на північ Трансвааль, бо я мусів вести і продавати здобуту нами слонячу кість, а Том рішив приєднатися до мене згодом, щоб одержати належну йому частину заробітку. Приїхавши сюди, я купив сю фарму від Бура, що хотів від неї відкрасткатись, — і досить дешево: я дав йому всього-навсього 100 фунтів шверлінгів за 6000 акрів. Він жив в кухні, за хатою, а новий будинок поставив згодом я сам.

„Минув рік, а я не бачив Тома Джексона; нарешті він зявився, більше подібний на мертвого, як на живого. Його скалічив слон і він пролежав багато місяців серед племени Макалангів на північ від Матабеленда, в країні, що зветься Бамбатсі на Замбезі. Сі Макаланги — досить чудний нарід. Здається, що їхня назва означає Народ Сонця; у всякім разі се останні нащадки стародавнього племени. Поки він жив у них, він вивчив старого Молімо, їхнього головного первосвященика, від якого дістав, давши йому хинини, і після сього вони, звичайно, стали великими приятелями. Молімо жив у руїнах, яких так багато є в сій частині Південної Африки. Ніхто не знав, чиї то були будівлі; мабуть вони належали народови, що жив тисячі літ тому. Проте Молімо розповів Томі Джексонови, коли порівняти, то сучасну байку, що стосувалася до сього місця.

„Се було, — як він розповідав, перед шістьма поколіннями, коли його пра-пра-прадід стояв на чолі племени (він був, на призвище Мамбо); тоді усі тубольці тої частини Південної Африки повстали проти білих людей — на мою думку, то були Португальці, що здобували золото. Вони винищували їх цілими тисячами, разом з їхніми рабами, випихаючи їх з півдня, де тепер панує Лобелунга, до ріки Замбезі, якою Португальці сподівалися дійти до континенту. Нарешті, невелика жменя сих людей, що ще лишилася жива, не більше як двісті душ чоловіків і жінок, дійшла до фортеци, що звалася Бамбатсі і де тепер живе Молімо в величезних руїнах, збудованих давніми народами на неприступній скелі, висячій над самою ріков. Вони принесли з собою велику силу золота, яке вони сподівалися приставити на батьківщину. Але хоч вони і дійшли до ріки, вони не могли спастися нею, бо тубольці, що гналися за ними цілими тисячовнах, тим часом, як сердешні чами, стерегли на них в своїх вітікачі не мали ні одного байдака. Скінчилося на тім, що їх замкнено в неприступній фортеці і вони усі перемерли з голоду.

Коли стало знати, що вони всі загинули, тубольці, що гналися за ними з самісінького півдня і що аж пищали кріваво помститись, але зовсім не хотіли золота, з яким вони не знали, що й робити, повернулися назад до себе; один тільки наказ старого пана, що знав таємний хід, яким можна було до прийти до фортеци, пробрався туди і знайшов серед мертвяків живу жінку, божевільну від горя.—молоду і пригарну дівчину, доньку португальського пана чи верховодника. Він дав їй їсти, але серед ночи, коли до неї вернулася сила, вона втікла від нього, і він знайшов її раненько-всюв білім на шпилечку склеї, звисаючий над річкою.

„Він закликав своїх порадників і хотів вмовити її, щоб вона зійшла зі скелі, але вона відповіла, що її молодий і всі її родичі загинули і що вона теж зважилась піти за ними. Тоді вони спитали, де було золото, бо вони вартували і в день і в ночи і знали, що його не вкинуто в річку. Вона відповіла, що воно було там, де було, і що ні одна людина з чорного племени ніколи не знайде його. Вона додала, що доручає йому і його нащадкам хоронити його доти, доки вона знову не вернеться до них. Ще вона сказала, що як щоб вони не послухають її наказу, то вона віщує їм за вказівкою з неба, що ті самі дикі, які забили її батька і кревних, знищать і його нащадків. По сім вона простояла хвилину на скелі, а далі кинулась у річку і зникла навіки.

„З того часу повстала чутка, що начеб то серед руїн живе мара, і крім самого Молімо, який часом ходить туди, щоб поміркувати і зноситись з духами, до сеї частини руїн не припускається ні одної живої істоти.

„Зрештою і самі тубольці швидче зважилисяб умерти, як наблизитись до руїн. Таким чином золото й досі лежить там, де його закопано. Том Джексон не бачив свого місця, бо Молімо, не зважаючи на їхне приятельство, не згодивсь цустити його туди.

„Сердега Том так і не видужав; він умер тут і його похована на маленькім цвинтарі за хатою, який Бури відділили для своїх кревних. Незабаром по тім, як він умер, містер Маєр став в мене за спільника, бо я, як розповів йому про сю справу і ми рішили у купі пошукати долі і видобути скарб. Решта тобі відома. Ми подалися в Бамбатсі як купці і прийшли до Молімо, який знав про моє приятельство з Томом Джексоном.

„Ми спитали його, чи правда була тому, що він розповів Томови. Він нам сказав, що се була така сама правда, як правда те, що на небі єсе сонце, що у всім сім оповіданню не було й слова брехні і що він знав ще більше подробиць, подробиць, які переказувано від батька сини і що знав також ім'я білої пані, що заподіла собі смерть. Вона звалася Ферейра — так само як твоя мати, Беніто; се досить розповсюднене імя в Південній Африці.

„Ми прохали його, щоб він впустив нас в фортецу на склеї, але він відмовив нам, покликаючись на те, що на нім й на його народі ще й досі був прокляп, і що ні одна душа не могла війти туди доти, доки знову не звиться пані Ферейра. Ми лишили кутках фортеци ми могли ходити зовсім вільно і копати, де нам схочеться. Ми так і зробили і знайшли трохи золота, закопаного з рідкими рарітетами, з каралями, перстенями та браслетами, і се все варте було приблизно із 100 фунтів Шверлінгів. Опріч сього, і се було того саме дня, як ми зустріли пана Сеймура, — ми знайшли також одну золоту, безумовно, ту саму, яку загубили Португальці, а дало нам право вірити, що ми знайшли слід схованого скарбу, се зясовує також і той схвильований настрій, в якім тоді був пан Маєр.

„Осьдеся монета".

Він кинув на стіл перед неї невеличку золоту монету.

„Я давав її людині, що студіювала подібні речи, і вона каже, що се дукат, вибитий за одного з венеційських дожів".

„Але ми більше не знайшли ні одного. І се скінчилося на тім, що Макаланги сіймали нас, як ми намірялися прокрастись в таємничу фортецу і казали нам негайно забиратися геть або бути забитими. Ми воліли забратися геть, бо скарб мерцям не потрібний.

Пан Кліфорд замовк і почав набивати свою люльку, тим часом як Маєр з неуважним виглядом наливав собі вина. Що до Беніти, то вона втопила свої очи в чудернацьку давню монету з викрученою в ній маленькою дірочкою; вона викликала в її уяви різнородні кріваві і страшні події.

„Візьми її собі — промовив її батько. „І можна причепити до твого браслета".

„Дякую, милий тату" — відповіла Беніта. „Хоч я і не знаю, з якого права я буду присвоювати собі все, що є від скарбу Португальців, якого ми ніколи не побачимо".

„А чогож то й ні, панно Кліфорд"? — спитав Маєр хутко.

„Се видко з усього. Адже тубольці не дозволять вам навіть шукати його; а до того-ж, що хати і знайти — то ще велика річниця".

„Тубольці часами міняють свій погляд, панно Кліфорд. Справа ся не скінчилася, вона саме тільки починається, і ви зараз почуєте другий її розділ.

Кліфорде, можна мені заключати гінців?"

Він встав, не дожидаючи відповіди, і вийшов з хати. По-від відході, ні пан Кліфорд, ні Беніта не вимовили ні одного слова. Беніта захопилася причіпляванням золотої монети до невеличкого ланцюжка свого браслету, і тієї-ж хвилини в ній знову прокинулося те дивне, знайоме її почуття. Вона знову почула жах, як тоді на пароплаві, засудженім на смерть. Знову на її душу лягла тінь від близької смерти і болючого жаху. Золота монета наче горіла в її руці, щось, аж гай, гай! вона не могла зрозуміти її мови. Вона тільки знала, що її батько і Джекоб Маєр і — так, так, так, — Роберт Сеймур були звязані з сією трагедією. Ой! Як же се могло бути, коли він умер? Як так, що ся золота монета була ім звязком? Сього вона не знала і не хотіла знати. За те вона знала, що піде за сим скарбом на край світу і навіть далі, як буде треба, як що тільки се приведе її ніби-то.

(Дальше буде).

Читайте українські книжки і газети, бо часте читане веде до просьвіти, а просьвіта — се сила. — Пишіть по цінник книжок "SVOBODA",
83 Grand St., Jersey City, N. J.

БАЛТІЙСЬКО-АМЕРИКАНСЬКА ЛІНІЯ
9 Broadway, New York City
ДО: ГАМБУРҐА ДАНЦІҐА ЛІБАВИ

КАБІНИ ТРЕТОЇ КЛЯСИ
3, 2, 4, 6 і 8 ЛІЖКАМИ.

Третою класою з Ню Йорку, Бостону або Філядельфії просто до Гамбурґа $103.50; до Данцігу $106.50; до Лібави $107.00 і $5.00 поголовне. — Ми заплатимо за тікет з Бостону або Філядельфії до Ню Йорку.

S. S. ESTONIA . . . . . AUG. 23
S. S. LITUANIA . . . . . SEPT. 6

Голосіться до місцевих агентів.

5000

українських ілюстрованих книжок з інформаціями в патентових справах ми видрукували. Винахідники і другі пишіть по ту книжку дисць коли в накладі стане. Пишемо безплатно.

Патентовані адвокати: уступні, скорі, справедливі.

A. M. WILSON, Inc. Patents
310 Victor Building,
WASHINGTON, D. C.

З ВЕРШИН І НИЗИН

збірник поетичних творів Івана Франка. В додатку „Зівяле листе" й „Великі цікавини". У біографічним нарисі Івана Франка (ган. Василь Вернигора) є 14 ілюстрацій. Брошурована $2.75, в полотняній оправі $3.40.

Замовлення посилайте на адресу:
"SVOBODA",
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

НА УКРАЇНУ
WHITE STAR

Ню Йорк, Черба і Савтгемптон

Скорі получення до Балтійських портів

Homeric—Aug. 19, Sept. 9, Sept. 30
Majestic—Aug. 26, Sept. 16, Oct. 7
(Найбільший світовий корабель)
Olympic . . Sept.2, Sept.23, Oct.14

RED STAR LINE

Ню Йорк, Гамбург, Лібава, Данціг
Samland . . . . . Sept. 12
(лише 3-тя кляса)

AMERICAN LINE

Ню Йорк, Плимавт, Чербо і Гамбург

St. Paul — Aug. 17, Sept. 21
Mongolia — Aug. 31, Oct. 5, Nov. 9
Minnekahda (3rd class) **Sept. 7**
Manchuria Sept.14, Oct.26, Nov.30

*Відновлена 3-та кляса з найновішими уліпшеннями.

Спровадіть Ваших з Европи на наших вигідних кораблях. Наш новий офіс в Москві заопікується всім. Добрий харч. Замкнені кабіни. Вигідні каюти. Приступні ціни за шифкарти з краю.

PASSENGER DEPARTMENT
No. 1 Broadway, New York
або до місцевих агентів

НАЙЛІПШИЙ СЕРЕДНИК

проти затвердження, несправности, болю голови, жовтички, слабого апетиту, різних жолудкових і внутрішних слабостей є безперечно

КАРПАТСЬКИЙ КРОВНИЙ ЧАЙ

який виробляється з самих лічничих зіль, квіти і насіння після научного способу. Пачка коштує одного доляра. Продаємо також КАРПАТСЬКІ ПІГУЛКИ на жолудок, нирки і кишки. Ціна за пачку $1.00.

Присилайте замовлення до:
CENTRAL DRUG CO.,
Dept. S, Binghamton, N. Y.

ПОЗІР! ПОЗІР! ПОЗІР!

Вже маємо на складі

РАХУНКОВІ КНИЖОЧКИ

що скорого множення, очислювання платні, міри, ваги, площі, повности і другіх бізнесових обчислень.

Пишіть на адресу:

Ціна приміряна, оправленого в тверду полотняну оправу 50 ЦЕНТІВ.

"SVOBODA",
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

НАЙСКОРШЕ І ПІД ПОВНОЮ ГАРАНТІЄЮ

переслане гроші до старого краю, також доручує в краю американські долярі.

СПРОВАДЖУЄ

краю через найлутші корабельні кревних і знакомих зі старого ні Лінії, та помагає при вироблюванню потрібних документів.

ПОЛАГОДЖУЄ

старокравеї справи як: контракта купна і продажі, повновласти, та всякі инші правні і нотаріяльні справи.

ПРИЙМАЄ

ощадности на депозит і платить 3 процент.

В кождій справі зголошуйтеся або пишіть до:

BOSAK STATE BANK
SCRANTON, PA.

Години урядові від 9 рано до 6 в вечір, в суботу до 9 вечір.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА

за місяць липень 1922 р.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	350.28	141.	12.34
2.	112.80	143.	44.43
3.	50.24	144.	42.09
4.	66.37	145.	37.07
5.	42.29	146.	62.02
6.	21.76	147.	130.11
7.	128.14	148.	11.17
8.	41.88	149.	38.66
9.	40.53	150.	9.04
10.	169.05	151.	40.14
11.	23.13	152.	16.23
12.	169.25	153.	12.45
13.	39.72	154.	40.34
14.	72.22	155.	188.56
15.	32.28	156.	26.67
16.	30.40	157.	57.84
17.	26.53	158.	7.85
18.	116.05	159.	35.61
19.	9.19	160.	74.28
20.	93.01	161.	40.28
21.	20.13	162.	34.77
22.	69.85	163.	35.69
23.	20.92	164.	26.16
24.	81.00	165.	97.93
25.	31.85	166.	17.07
26.	19.20	167.	16.85
27.	37.36	168.	101.87
28.	123.23	169.	27.64
29.	108.24	170.	157.09
30.	38.64	171.	34.68
31.	67.32	172.	41.81
32.	25.95	173.	28.84
33.	26.33	174.	32.32
34.	89.69	175.	72.18
35.	21.66	176.	26.51
36.	31.45	177.	27.79
37.	20.93	178.	10.01
38.	211.28	179.	134.34
39.	63.81	180.	14.87
40.	21.02	181.	98.07
41.	48.95	182.	65.08
42.	93.75	183.	57.89
43.	19.26	184.	6.97
44.	63.41	185.	28.17
45.	103.09	186.	68.45
46.	25.59	187.	38.55
47.	13.98	188.	13.82
48.	70.15	189.	8.98
49.	6.31	190.	14.00
50.	33.11	191.	41.70
51.	51.87	192.	29.04
52.	17.51	193.	123.55
53.	38.67	194.	6.81
54.	12.46	195.	33.11
55.	37.15	196.	29.52
56.	64.58	197.	30.74
57.	60.71	198.	37.94
58.	43.01	199.	17.42
59.	46.12	200.	54.34
60.	13.86	201.	21.34
61.	45.90	202.	17.95
62.	79.98	203.	62.33
63.	217.36	204.	7.98
64.	36.53	205.	13.90
65.	134.57	206.	168.52
66.	61.19	207.	26.17
67.	66.59	208.	16.88
68.	17.72	209.	111.50
69.	90.76	210.	37.07
70.	200.00	211.	56.94
71.	16.65	212.	12.15
72.	26.66	213.	206.86
73.	25.51	214.	22.20
75.	47.60	215.	39.68
76.	143.14	216.	23.04
77.	47.15	217.	157.17
78.	103.19	218.	138.76
79.	8.00	219.	24.23
80.	26.46	220.	81.79
81.	106.99	221.	227.31
82.	31.20	222.	11.39
83.	92.99	223.	103.06
84.	8.70	224.	12.76
85.	64.90	225.	22.25
86.	79.17	226.	19.11
87.	72.76	227.	25.65
88.	9.72	228.	28.57
89.	10.34	229.	137.63
90.	77.84	230.	118.46
91.	145.07	231.	30.95
92.	16.37	232.	22.51
93.	10.77	233.	45.87
94.	48.80	234.	119.11
95.	47.55	235.	79.31
96.	148.25	236.	33.72
97.	36.32	237.	114.00
98.	132.63	238.	17.22
99.	114.73	239.	143.51
100.	51.61	240.	30.72
101.	41.43	241.	43.05
102.	189.00	242.	26.81
103.	47.09	243.	58.03
104.	134.08	244.	27.54
105.	71.45	245.	95.42
106.	140.02	246.	17.81
107.	39.56	247.	148.42
108.	50.59	248.	35.12
109.	103.36	249.	30.00
110.	19.64	250.	10.22
111.	13.28	251.	55.78
112.	113.13	254.	90.37
113.	64.87	255.	53.19
114.	44.41	256.	8.12
115.	16.70	258.	19.21
116.	17.56	259.	96.71
117.	73.67	262.	20.61
118.	63.10	263.	14.59
119.	21.47	270.	134.76
120.	79.12	273.	44.09
121.	39.49	274.	103.14
122.	14.14	276.	224.81
123.	33.41	277.	25.60
124.	43.61	278.	45.15
125.	19.86	282.	70.01
126.	37.15	283.	62.86
127.	73.94	286.	48.69
128.	32.06	288.	81.86
129.	16.34	290.	26.05
130.	144.67	291.	24.93
131.	19.26	292.	102.64
132.	103.72	295.	84.30
133.	138.87	296.	93.13
134.	21.88	300.	235.03
135.	121.58	301.	84.89
136.	114.43	308.	10.87
137.	63.46	308.	85.88
138.	24.43	314.	9.49
139.	37.62	315.	11.07
140.	42.07	316.	154.99
317.	50.89	363.	61.32
318.	29.62	364.	62.49
320.	30.65	365.	54.22
321.	39.06	367.	42.59
323.	44.38	369.	69.48
324.	53.45	370.	103.45
326.	99.44	371.	51.74
330.	70.01	373.	41.36
332.	34.64	379.	50.51
336.	86.89	380.	21.14
338.	210.19	381.	12.60
339.	51.75	384.	86.43
341.	53.90	385.	98.57
342.	76.03	388.	75.39
344.	20.64	391.	20.20
347.	29.61	392.	11.96
350.	44.10	393.	32.61
351.	28.05	396.	55.62
354.	36.74	400.	30.52
355.	54.25	401.	22.65
357.	16.96	402.	12.45

Процент від бондів	870.00
Процент від моргечів	257.50
Процент із банків	1.514.00
Сирітські части по бл. п.:	
Бл. Грін, в. 320	200.00
Афт. Зубик, в. 63	350.00
Теод. Бурий, в. 98	500.00
Разом	22.490.38

РОЗХІД:

Посмертне по бл. п.:

Тома Стасюк, в. 47	1.000.00
Афтан. Зубик, в. 63	750.00
Олекса Чуган, в. 179	1.000.00
Петро Біжик, в. 230	1.000.00
Блажей Грін, в. 320	400.00
Теодор Бурий, в. 98	1.000.00
Д. Негребецький, в. 106	477.32
Гаська Сенькив, в. 168	500.00
Семен Лучанко, в. 27	1.000.00
Ів. Петричанка, в. 332	1.000.00
Анд. Нацюк, в. 370	500.00
Іван Сенько, в. 120	300.00

Запомоги з фонду запомогового:

Семен Борішкевич, в. 24	30.00
Марія Греськів, в. 50	25.00
Іван Марків, в. 155	50.00
Іван Грабар, в. 170	100.00
Мар. Голінський, в. 288	50.00
Семен Брифина, в. 347	100.00
Прокіп Кушнір, в. 239	50.00
Дмитро Мадзяк, в. 301	100.00

Розходи адміністрації:

„Свобода" за орган	2.746.80
Кошта подорожній і діета гол. контр. ком. і Реакційної комісії	465.24
Платня гол. уряду	445.00
Видатки канцелярійні	30.84
Направа вивіски У. Н. Союза	50.00
Справи правні	50.00
Гол. лікар	37.50
Печатка	3.50

Виплати з фонду сирітського:

Мартин Гаух, в. 303	121.00
Григорій Мута, в. 43	88.32
Іван Дзендзель, в. 3 (ст.)	101.39
Разом	13.591.91

ЗІСТАВЛЕННЄ:

Готівка з кінцем міс. червня 1922	126.429.78
Прихід за липень	22.490.38
Разом	148.920.16
Розхід за липень	13.591.91
Готівка з кінцем міс. липня остає	135.328.25

БІЛЯНС:

Стан чинний:

Готівка	135.328.25
Моргечі	74.395.55
Бонди	504.499.83
Реальність	19.500.00
Друкарня	36.500.00
Разом	770.223.63

Стан довжний:

Фонд посмертний	441.210.94
„ резервовий	165.257.63
„ адміністрац.	26.055.83
„ запомоговий	15.494.25
„ народний	59.41
„ конвенційний	9.174.03
„ сирітський	112.971.54
Разом	770.223.63

С. Яловський, гол. предс.
В. Левчик, гол. касіер
Р. Слободян, г. фін. секр.

NORTH GERMAN LLOYD

Дво-гвинтові кораблі
ДО СХІД. ГАЛИЧИНИ
в напрямі або з. класою
NEW YORK — BREMEN
Кораблі відходять кождої другої середи.
Богато уліпшені третої класи пристособлення для вигоди.
Знамените кухня, вигідні замкнені кабіни для 2, 4 або 6 осіб.
По дальші інформації удавайтеся до будь котрого місцевого агента або до
NORTH GERMAN LLOYD
14-16 Pearl St., New York

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ У. Н. С. МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТМЕНТ

за місяць липень 1922 р.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	13.05	161.	4.10
2.	7.00	163.	2.25
3.	4.30	165.	5.40
4.	2.70	168.	10.60
5.	5.65	170.	10.95
7.	19.15	174.	3.60
8.	2.93	175.	2.25
9.	5.63	176.	3.15
11.	1.80	177.	90
14.	1.80	179.	10.15
15.	3.45	181.	11.92
16.	5.18	182.	5.65
18.	10.65	183.	4.10
20.	3.60	192.	90
21.	90	193.	8.80
22.	13.05	196.	2.50
24.	4.35	198.	2.00
25.	2.95	200.	7.43
27.	1.60	203.	4.40
28.	11.95	204.	1.80
29.	6.15	206.	14.75
30.	2.25	208.	1.35
31.	11.25	209.	8.10
34.	3.37	210.	5.40
38.	25.05	211.	3.60
39.	3.83	213.	17.10
40.	1.58	214.	4.05
41.	4.35	217.	17.78
43.	90	218.	15.75
44.	21.83	220.	10.13
45.	5.40	221.	6.08
50.	2.70	223.	7.45
51.	1.03	224.	68
52.	90	226.	2.70
53.	4.50	228.	5.65
54.	6.55	229.	4.05
55.	4.95	230.	11.50
57.	3.60	234.	18.90
58.	3.80	237.	9.70
59.	5.05	239.	4.50
62.	5.65	241.	2.50
63.	22.75	242.	1.15
64.	5.00	243.	14.40
65.	8.10	244.	1.35
67.	1.13	245.	9.00
68.	1.60	247.	15.55
70.	14.18	248.	1.15
73.	1.58	250.	2.03
75.	5.40	251.	7.45
76.	8.50	258.	2.95
78.	4.50	259.	7.88
80.	45	262.	1.35
81.	3.85	270.	16.00
82.	2.70	274.	8.10
83.	9.75	276.	26.80
85.	10.80	278.	6.55
87.	8.55	282.	10.85
90.	7.90	283.	5.40
91.	11.75	288.	9.90
93.	3.60	289.	7.45
96.	8.55	292.	4.95
97.	2.30	295.	1.80
98.	4.35	296.	2.48
99.	17.10	300.	11.05
100.	2.70	301.	7.47
102.	17.10	308.	15.75
103.	2.25	314.	90
104.	15.55	316.	6.75
105.	3.60	317.	3.60
106.	2.25	320.	2.48
108.	6.30	324.	4.30
109.	4.05	323.	3.45
110.	1.93	324.	5.40
112.	7.20	326.	11.70
113.	6.98	330.	90
114.	1.80	332.	3.15
116.	2.05	338.	17.10
120.	2.95	339.	15.35
121.	6.30	341.	2.03
123.	2.03	342.	11.50
124.	7.45	350.	2.03
128.	3.45	347.	3.60
130.	1.80	357.	70
131.	1.40	363.	5.40
132.	20.05	364.	3.15
133.	5.85	365.	3.15
135.	1.80	367.	1.80
136.	10.80	369.	10.15
137.	5.90	370.	6.30
145.	1.35	371.	6.30
146.	8.00	379.	3.38
147.	16.00	380.	2.48
149.	5.40	384.	7.20
155.	24.55	385.	6.15
159.	2.93	388.	5.40
160.	14.20	396.	6.53
Процент за банку			79.47
Разом			1.341.94

РОЗХІД:

Посмертне по бл. п.:

Петро Каршин, в. 128	200.00
Платня робітника	125.00
Кошта правні реформи	480.00
Разом	805.00

ЗІСТАВЛЕННЄ:

Готівка з кінцем міс. червня була	7.537.06
Прихід за липень	1.341.94
Разом	8.879.00
Разхід за липень	805.00
Готівка з кінцем міс. липня остає	8.074.00

С. Яловський, гол. пред.;
В. Левчик, гол. касіер;
Р. Слободян, г. фін. секр.

СВОБОДА СЛОВА.

Редакція „Громадського Вістника" одержала з дирекції львівської поліції письмо з остереженням, що наколи редакція не припинить дотепершіх статтей, то дневник буде закритий. Є це вже друга загроза.

ЯК КВІТОЧКИ ЗБИРАЮТЬСЯ ДО ГУРТУ?

Не завжди квітки містяться на рослині по одній; маленькі квіточки збираються звичайно до гурту, як ми вже казали про квіточки деякого дерева та подорожника. Отже є ще чимало такого рясту, квіточки котрого теж збираються до гурту, купками, та иноді такими цільненькими, що спершу й не пізнаєш, що там їх багацько. От, напрікпад, петрів батіг; спершу здається, що у його чимало синеньої квіткн і що в віночках їх дуже багато вузеньких листочків, але насправжки воно зовсім не так: висмикнувши один такий ніби-то листочок з віночка, ми побачимо, що це — ціла квіточка з своєю маточкою, тичечками то вузеньким віночком, се-б-то виходе, що те, котре здавалося нам тільки одним листочком, — це цілий маленький віночок і що в петрових багатах не великі квітки, а багацько маленьких збираються разом, купками. Таж самі квіточки, тільки менчі та жовтеньні ми бачимо і в козельців, до котрих дітвора дуже ласиться, і в кульбаби, з якої опіля виростає волохатенька, ніби пухова, головка, і в нечуй-вітра, котре само таке маленьке, що ховаючись проміж иншими, ніби-то й вітру не чує.

Шапка соняшника теж здається начеб-то однією величенною квіткою з довгими жовтими листочками віночка; але ці листочки — теж цілі віночки, так само, як і в петрових багатах: висмикнувши скільки їх, ми справді побачимо в кождому й маточку; коли ж придивимось до середини шапки, то там вже побачимо кільканадцять сот хоч маленьких, але правдивих, мов дзвіночки, квіточок, з котрих опіля врожає по одному насінню. Такі-ж саме шапочки квіточок, як у соняшника, ми бачимо і в нагібок, чорнобрвиців, череди, ромашників й в инших; але в шапочці ромашки ті квіточки, що з краю, не жовті, а білі; в середині ті теж, мов дзвіночки, квіточки та тільки такі маленькі, що кождо ледве й вгляднш; або от у деревія, — і тут такі ж шапочки квіточок, як в ромашки, але ще менчі, — проте ж з кождісенької квіточки у їх врожає так само, як і в соняшника, по одному насінняч ку. У волошків та в будяка теж не поодній квітці, а по кілька невеличких, котрі збираються в головки; такі ж саме головки квіточок і в полинію, тільки у його головки зовсім малесенькі, а самі квіточки — так такі вже дрібненькі, що їх просто й не вглядиш кожду нарізно, а треба брати на се дуже побільшаючє скло.

У жита, пшениці, ячменю та вівса теж багато квіточок, і всі вони скупчуються колосом, а як з кождої уродиться потім одно зерно, то з усього колоса уродить їх чималенько; в кождій такій квітці є одна маточка, а тичечок завжди по три та це таких довгеньких що вони навіть витикаються звідти, а подме вітрець, то вони так і тріпочуться побіля колосу своїми жовтеньними плескуватими головочками; віночків же тут нема, — тому колос і зелений такий.

Григорій Кунашевський

Представитель всіх корабельних ліній
НАЙСТАРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ АГЕНТ І НОТАР
ПРОДАЖА ШИФКАРТ ДО КРАЮ І З КРАЮ
(Ціна стисло Компанічна.)
СТАРАННА ОШКА ДЛЯ РОДИН.
Пересилка Грошей до Всіх Частий Світа.
(Точна-дешева, і під повною гарантією.)
СОВІСТНА ОБСЛУГА - ЗАГАЛЬНА ПОШАНА.
Повне довіре серед громадян Українців по всіх стейтах і Зл-Держав.
По блізші інформації звертайтесь всегда на адрес:
G. KUNASHEVSKY, 179 E. 3rd ST., NEW YORK, N. Y.

ФАРМИ!

На продаж ФАРМА 60 акрів землі, будинки, машинерія і худоба. Продасте за $1.200. Голоситься до **THOMAS WOYCIECHOWSKY, 6 Route, Lowville, N. Y.** 181-83

ФАРМИ НА ПРОДАЖ ПО ЗНИЖЕНІЙ ЦІНІ.

70 акрів, пару акрів ліса, великий сад, річка з рибами плине по середині фарми де колись був млин. 3 муровані доми, де колись зідзились на літне помешкание богачі (1 дім має 8 кімнат, 1 має 6 кімнат, 1 має 3 кімнати і телефон). Великі сосни коло будинків на холод, велика барна на 18 штук худоби. 40х64 дзіп на безроги, курник і будинок. Фарма знаходиться межи фабричними містами о пару миль і стріт кари. Шкода при фармі; так самий стор і готель і млин зараз в сусідстві. На всіх будинках нові заложенні громозводи. Фарма е в добрим положенню при трактовій дорозі. Ціна з 2 кіньми, 2 коровами і фармерськими приладами, рішник з посівом $6.500. Фарма мусить бути спродана в короткім часі. Голоситись до:

D. KARPOWICH,
Real Estate & Notary Public
1076 FULLERTON AVENUE
ALLENTOWN, PA.
179,81,83,85

ДАРОМ ТЕРПЛЯЧИМ НА ПРОПУКЛИНУ

Piapao на пробу і книжку про пропуклину цілком безплатно.

СТУАРТА PLAPAOPAS є чимось иншим від пласа. Є се медичний збірник, який приліпляється сам, щоб сильно держати внутренности в животі — Нема писків, спружин або брачок. Тому незсувається, не тре тіла і не гнете кости званої „pubes". Тисячі осіб лічилося в хаті успішно, не опускаючи денної праці і успіх був навіть в найгірших випадках. Мягкий гей аксамїт, легкий до уживання, не дорогий, нагороджений золотим медалем і першою нагородою. Процедура лічення натуральна, послідовно, пас стається непотрібним. Удовідимо що то говоримо, посилаючи Вам пробну Piapao, цілковито ДАРОМ. Напишіть свое назвисько і адресу на купоні і вишліть почтою дпесь.

PLAPAO LABORATORIES
3071 Stuart Bldg. St. Louis, Mo.
Імя і назвиско.....
Адреса.....
Відворотна почта принесе Вам пробку PLAPAO безплатно.

ДОК. МЕД. МУСІЙ КАДЕЦЬ

50 ST. MARKS PL. (8th St.)
коло Другої Евені
NEW YORK
буде приймати щоденно від 11—1 попол. в 6—8 вечер. У неділі і свята 9—1 попол.
Телефон: Dry Dock 3637.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР
С. М. КАУФМАН, М. Д.
СПЕЦІЯЛІСТ ХРОНІЧНИХ І ВНУТРІШНИХ НЕДУГ І АКУШЕР.
Години приняття: від 9. рано до 9. вечер, в неділі до 4. пополудни.
111 E. 7th St., NEW YORK, N. Y.

ДР. Б. ГОГЕНБЕРГ

спеціяліст зі старого краю. Лічить недугн мущин і женщин, як внутрішні так і зовнішні. Переводить всякі операції. Дає недужим безплатну пораду.

DR. B. HOHENBERG
304—2nd AVENUE,
межи 17-ою в 18-ою улицею
NEW YORK, N. Y.
Години офісові щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.
Телефон 1882 Stuyvesant

СПЕЦІЯЛІСТ НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН

СПЕЦІЯЛІСТА ХРОНІЧНИХ НЕДУГ, КРОВИ, ШКІРИ, НЕРВІВ, ЖОЛУДКА І МУЖЕСТВА.
Порада даром.

DR. ZINS
110 E. 16 ST., NEW YORK
Межи 4th Ave. а Irving Place.
Години від 9. рано до 8. вечер.
В неділі від 9. рано до 4. попол.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

NEW YORK, N. Y.

УКРАЇНСЬКА НАРОДНА ГРОМАДА потребує і то сейчас **ГОСПОДАРЯ** (дженітора) до Українського Народного Дому. Господар мусить знати читати і писати по українськи та говорити по анґлійськи; мусить розумітись на електрнці; мусить знати портерську роботу; мусить знати огрівати дім (робити стім-гит) та мусить бути женатий. Першенство будуть мати женаті бездітні. Платня після умови. Голоситись треба до офісу У. Н. Громади, **217-219 E. 6th St.,** третий поверх, ч. 5. — Зарад... 179—

Всі українські КОЛЮМБІЯ РЕКОРДИ ми продаємо по 70 цент. один. Колюмбія Грамофони продаємо за тую-тівку і на сплати. На жидання посилаємо каталоги. **STEFA PHONOGRAPH, Co., 149 East Main, St., Carnegie, Pa.** 180-83

ХТО з наших людий має на спродаж реальність в старім краю від 5 до 15 моргів землі, в повіті Рогатин або Бібрка, нехай зголоситься до нижше підписаного: **Mr. J. Zazulak, Box 282, Olean, N. Y.** 82-83

На продаж САЛЮН, по причині виїзду до старого краю. Інтерес в дуже добрим місци і виробленій від року 1895. Ціна дуже низька. Голоситися: J. MATOWSKY, 320½ — 6th Street, Jersey City, N. J. 177-89

ПОТРЕБА до новоотворюваного ресторану робітника який бн мій старий вівчухно і спільником. Ресторан на дяких істах отворений для бізнесу. Українців проситься о відвідини. **P. H. Restaurant, 435 East 9th St., New York, N. Y.** Karl Schrkoff, властитель. 83-85

НА ПРОДАЖ грошерня і бучерня. Інтерес виробленій між своїми людьми. Спродається що причині відїзду до старого краю. Голосится під число **592 Grove St., cor. 14th Street, Jersey City, N. J.** 83-88

СТУДЕНТ з укінченим торговельно-банковим курсом у Відни пошукує відповідної посади в українських організаціях, банках або торговельних підприємствах. Інтересований звонить голосится до: **Peter Kowalczyk, 201 Warren St., Jersey City, N. J.** 83-87

ЖЕНЩИНА старша віком, пошукує заняття при українській родині. Місце можу обняти сейчас. Прошу голосится до: **Текля Василик, с/о Чайковський, 275 Avenue B, cor. 16th Street, New York City.** 83

ПОШУКУЄМО АГЕНТІВ — мущин і женщин — в кождім місті і в плейсах до розпродавання Карпатського Зільного Чаю на Кров і Нерви. Даємо добрі услівя шторінкам та агентам. Пишіть по інформації до: CENTRAL DRUG CO., Dept. S, Binghamton, N. Y. 83,85

НА БОЛІ І ДОЛЯГАННЯ

PAIN-EXPELLER

Торговельна марка Регістр. Уряду Злучених Держав.

ПРИЯТЕЛЬ В ПОТРЕБІ.

УВАГА! УВАГА!

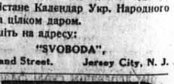

Хто хоче довідатися щось цікавого або бути цікавим на ліце життя — нехай пише по дуже цікавий ілюстрований каталог магічний і повчаючий. Інтересовані будуть задоволені. Пишіть сейчас днесь залучаючи 4-цит. марку до:

MRS. L. PIASECKA,
225 E. 14th Street, New York City

ВЕСЕЛА БАНДУРА

Повний збірник веселих і жартівливих пісень і приспівів до музичних інструментів і танців.
ЦІНА 50 ЦЕНТІВ.
Замовлення посилати до:
"SVOBODA",
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Мущини хороніть себе перед всіма венеричними зараженнями уживайте завсіди

SANYKIT

(Sanitary Kit)
Французький охоронич Рурка 35 ц. Kit (4's) $1
У всіх аптиках або San-Y-Kit Co., 92 Beekman St., New York.

SANTAL MIDY
КАТАР
МІХУРА

НОВА ОФЕРТА!

ХТО ПРИШЛЕ ЗАМОВЛЕННЯ НА $3.00 ДО КНИГАРНІ „СВОБОДИ", той дістане Календар Укр. Народного Союза цілком даром.
Пишіть на адресу:
"SVOBODA",
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ВАСИЛЬ І МАРІЯ МУЗИКА
Українські Погребники

Без різниці в котрій стороні Шікаго або околиці мешкаєте, телефонуйте до МУЗИКИ і вислідіть гроші.
3220 W. CHICAGO AVE.
Tel. Seeley 4352 i West 6552.